

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Кудля Ірина	ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАГРОЗИ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	311
Кузнецова Людмила, Литвиненко Оксана	ГІБРИДНІ ВІЙНИ ЯК СУЧАСНИЙ ВИКЛИК НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ	314
Лежнєв Олександр	ВІЗУАЛЬНА МОВА РЕКЛАМИ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ЇЇ ГЕНДЕРНІ ВИКЛИКИ В КОНТЕКСТІ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ	317
Литвиненко Роман, Кочина Валентина	ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ПРАВООХОРОНЦІВ ІЗ ДЖЕРЕЛАМИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	322
Мордзинська Надія	КОГНІТИВНА БЕЗПЕКА ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬНОЇ СОЛІДАРНОСТІ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ	325
Пехник Алевтіна, Бахметєв Андрій	ТЕХНОЛОГІЇ DEERFAKE І АУДІОПІДРОБОК У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	327
Поправка Марія	ПОНЯТТЯ ТА ТИПИ ІНФОРМАЦІЙНО- ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ	331
Рибчук Олег, Рибчук Олена	ДІАЛОГІЧНІСТЬ МИСЛЕННЯ ЯК ЧИННИК ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНИМ ОПЕРАЦІЯМ У СУЧАСНИХ ГІБРИДНИХ КОНФЛІКТАХ	336
Ростецька Світлана	СУЧАСНЕ РАБСТВО ЯК РИЗИК ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ	339
Селезньова Ольга	МАНІПУЛЯЦІЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА МОЖЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ	341
Скриль Сергій	МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ДЕКОНСТРУКЦІЇ СВІТОВОГО ПОРЯДКУ	343
Тaufінцева Світлана, Мотозюк Людмила	ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ФОРМУВАННЯ КОГНІТИВНОЇ СТІЙКОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО МАНІПУЛЯТИВНИХ» ВПЛИВІВ	345
Чернецький Олексій	ІНТЕГРАЦІЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В ЦИФРОВЕ УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ У ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ	348
Шишкін Олексій	МОВА ЯК МАРКЕР НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР	350
Шпаківська Карина	ПРАВО НА ЦИФРОВЕ ЗАБУТТЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ГІДНОСТІ ОСОБИ	354
Яковлев Денис	ЧОРНИЙ» PR ЯК РЕМАНЕНТ ДЕСТРУКЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ДОВІРИ	357
Цимбал Сергій	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ЯК ФАКТОР ІНСТИТУЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	361
Pronoza Inna	MECHANISMS OF INFORMATION INFLUENCE ON POLITICAL DECISION-MAKING IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION AND HYBRID THREATS	365

Література:

1. Динаміка ставлення до статусу російської мови в Україні : пресреліз / Київський міжнародний інститут соціології ; підгот. А. Грушецький. 2024. 23 лют. URL: <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1385&page=1>
2. Чому двомовність – небезпечна, а лагідна українізація більше неактуальна? Інтерв'ю з мовним омбудсменом / К. Хорошак, Д. Кречетова // Українська правда. Життя. 2024. 24 жовт. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/chi-ye-shche-misce-lagidniy-ukrajinizaciji-royasnyuye-movniy-ombudsmen-interv-yu-304453/>
3. Anderson B. Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism. London : Verso, 1983. 160 p.
4. Fukuyama F. Identity: The Demand for Dignity and the Politics of Resentment. New York : Farrar, Straus and Giroux, 2018. 218 p.
5. Joseph J. E. Language and Identity: Ethnolinguistic Conflict in Historical Perspective. Palgrave Macmillan, 2004. 232 p.

Шпаківська К. О.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

студентка 4 курсу

спеціальності «Право»

Поліського національного університету,

м. Житомир, Україна

ПРАВО НА ЦИФРОВЕ ЗАБУТТЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ГІДНОСТІ ОСОБИ

Сучасна епоха тотальної цифровізації позбавила людину природної можливості забувати, перетворивши мережу на вічне сховище персональної історії, яке функціонує незалежно від волі суб'єкта. Ця властивість цифрового простору формує явище репутаційної зумовленості, коли застаріла або неактуальна інформація продовжує впливати на соціальне та професійне життя індивіда. У цьому контексті концепція права на цифрове забуття переростає технічну площину захисту даних, трансформуючись у базову вимогу повернути особистості контроль над власним віртуальним образом. Фактично, йдеться про зародження нового покоління прав людини, де право бути «автором власної історії» стає основним складником людської гідності. Таким чином, перед

юридичною наукою постає важливе завдання вийти за межі класичних механізмів приватності та розробити повноцінний правовий інститут, здатний захистити приватний простір людини від упереджень цифрового минулого та забезпечити їй право на інформаційне самовизначення.

Хартія фундаментальних прав Європейського Союзу передбачає цілісну систему захисту особистого простору особи. Зокрема, стаття 7 Хартії утворює право на повагу до приватного та сімейного життя, формуючи захисний контур навколо найбільш чутливих сфер людського буття, від таємниці комунікацій до недоторканності житла. Цей захист суттєво посилюється статтею 8, яка виокремлює право на захист персональних даних як самостійну гарантію інформаційної автономії. Вона наділяє особу інструментами контролю, зокрема правом на доступ до відомостей про себе та можливістю вимагати їхнього коригування у разі виявлення невідповідностей. У такий спосіб Хартія конструює правову систему, де індивідуальна свобода надійно захищена від несанкціонованого втручання, що є важливим для збереження гідності особи в епоху домінування цифрових даних [1].

Вагомим етапом у становленні сучасних стандартів права на забуття стало прийняття Конвенції «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних» (1981 року), яка вперше на міжнародному рівні закріпила механізми захисту особи в умовах автоматизованої обробки даних. Цей документ надав людині правовий інструментарій для вимоги щодо коригування або повного видалення відомостей про себе, якщо це якимось чином порушує встановлені законодавчі норми. Таким чином, Конвенція заклала першооснови для переходу від пасивного захисту приватності до активного контролю особи над власною інформаційною траєкторією, що стало важливим принципом для подальшого розвитку цифрових прав у світі [2].

Наступним значущим кроком у юридичному закріпленні можливості видалення персональних відомостей стала Директива 95/46/ЄС. Протягом тривалого часу саме цей документ відіграв роль ключового регулятора у європейському правовому полі, встановлюючи стандарти захисту приватності та інформаційної безпеки. Завдяки цій Директиві право на контроль за власними даними трансформувалося з теоретичного концепту в реальний інструмент правового захисту, що дозволило гармонізувати підходи до обробки інформації в межах усього Європейського Союзу та створити надійний фундамент для сучасної системи цифрових прав людини [3].

У сучасному правовому дискурсі право «бути забутим» розглядається як фундаментальний інструмент інформаційного самовизначення, що дозволяє особистості зберігати суверенітет над власною цифровою біографією. Це право

є логічним продовженням принципів людської гідності та недоторканності приватного життя, які закладені в основу європейської правничої традиції. Фактично, воно надає індивіду можливість розірвати зв'язок із застарілими аспектами свого минулого, запобігаючи ситуації, коли цифрові сліди десятилітньої давнини безстроково визначають його нинішній соціальний статус. Водночас конфлікт між «цифровою вічністю» мережевих баз даних та потребою в забутті створює серйозний виклик для правозастосовної практики. Зростання кількості запитів на деіндексацію інформації в пошукових системах підкреслює необхідність додаткового посиленого захисту персональної репутації в епоху цифровізації. Це ставить перед юридичною наукою складне завдання сформулювати чіткі критерії балансу, де право на приватність не перетворювалося б на цензуру, а свобода слова та суспільний інтерес до інформації не ставали б інструментом довічної стигматизації особи.

Центральним елементом сучасного праворозуміння є право особи на контроль за власними персональними даними. В умовах цифрової реальності, де інформація перетворилася на потужний важіль впливу на всі сфери людського буття, можливість індивіда керувати своїм «цифровим слідом» набуває все більшої ваги. Це передбачає право вимагати виправлення або повного видалення застарілих чи недостовірних відомостей, що зберігаються в електронних архівах і можуть спотворювати реальний образ особи. Водночас важливо усвідомлювати, що право на забуття не є абсолютним. Його реалізація завжди вимагає пошуку складного балансу з іншими засадничими правами, насамперед - зі свободою слова та доступом до суспільно значущої інформації. Конфлікт між приватним інтересом особи щодо захисту репутації та правом громади знати правду про події минулого створює ситуацію «конкуруючих інтересів», яка потребує філігранного правового регулювання.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що право на забуття є багатовимірним концептом, який відображає виклики цифрової епохи. Для України, в контексті її євроінтеграційного поступу, адаптація цього інституту до національного законодавства є не просто технічним завданням, а необхідною умовою побудови сучасної правової держави, здатної захистити людину в умовах глобальної трансформації інформаційного простору.

Література:

1. Хартія основних прав Європейського Союзу / Центр Громадянських Свобод. 2021. URL: <https://ccl.org.ua/posts/2021/11/hartiya-osnovnyh-prav-uevropejskogo-soyuzu/> (дата звернення: 19.04.2026).

2. Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб у зв'язку з обробкою персональних даних та про вільне переміщення таких даних» від 24 жовт. 1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_242#Text (дата звернення: 19.04.2026).

3. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28 січ. 1981 р. (Рада Європи). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326#Text (дата звернення: 19.04.2026).

4. Донченко А. Я. Право на забуття в Україні та країнах Європи: загальнотеоретичні підходи та судова практика. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2024. № 2 (48). С. 72–84. URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/view/947/906> (дата звернення: 19.04.2026).

Яковлев Д. В.,

доктор політичних наук, професор,
декан факультету психології, політології та соціології,
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна

«ЧОРНИЙ» PR ЯК РЕМАНЕНТ ДЕСТРУКЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ДОВІРИ

Чорний PR є однією із найсуперечливіших технологій політичної боротьби. У чорного PR погана слава, політики та технологи публічно заперечують його використання з метою дискредитації опонентів, відхрещуються від нього, натомість звинувачуючи конкурентів.

У політичній науці чорний PR традиційно трактується як форма негативної політичної комунікації, спрямована на створення негативного образу політичного конкурента через маніпуляцію інформацією, використання компромату, фейків, емоційно забарвлених повідомлень та психологічного впливу на виборця. Дж. Наполітан розглядав негативні політичні кампанії як технологію послаблення суперника шляхом формування асоціацій із корупцією, некомпетентністю або політичною небезпекою [5]. Б. Ньюмен визначав чорний PR як інструмент руйнування політичного бренду через маніпулятивний вплив медіа на емоційне сприйняття виборця [6]. Дж. Стріт підкреслював, що негативна політична реклама у сучасних демократіях спрямована не стільки на критику

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції